

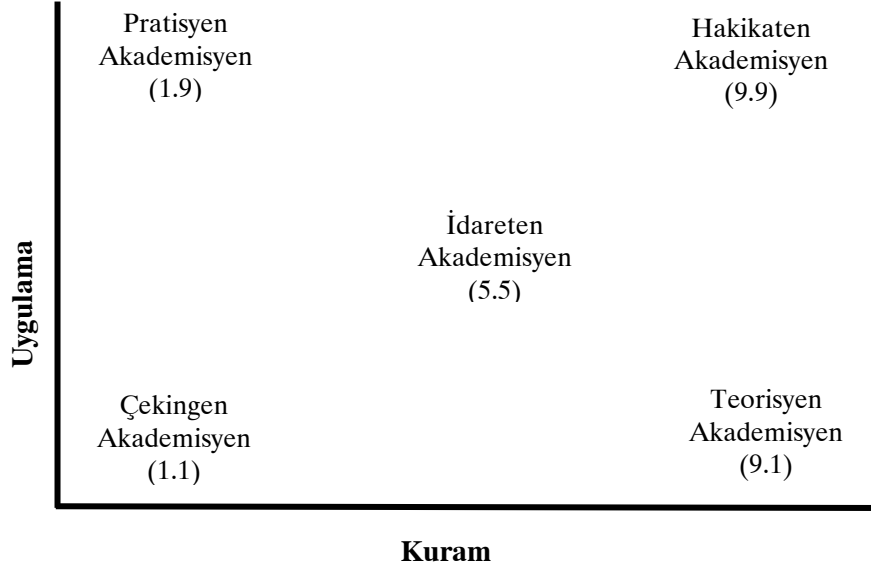
Editörden

Kuram ve Uygulama İzgarasında Eğitim Yönetimi Akademisyeni

Kuram ile uygulama arasındaki kopukluk ya da boşluk pek çok akademik disiplinde olduğu gibi eğitim yönetimi alanında da çokça şikâyet edilen bir sorundur. Bu sorun uzun süredir gündemi meşgul etmektedir. En basit anlatımıyla kuramcılar olarak akademisyenler genellikle uygulamacıları yani öğretmen ve yöneticileri teoriden uzak kalmakla suçlarken, uygulamacılar da alan akademisyenlerini uygulama bilmemekle eleştirmektedir. Burada kimin daha haklı ya da haksız olduğunu tartışacak değilim. Ancak olaya bir açıklık getirmek ve en azından durumu akademisyenler gözüyle sorgulamak gerektiğini düşünüyorum.

Eğitim yönetiminde kuram ve uygulamanın kopuk olması sorununu çeşitli şekillerde kavramsallaştırmak ve bu sorunun çözümüne yönelik bazı ipuçları vermek mümkün olmakla birlikte, öncelikle sorunun nedenlerinin iyi analiz edilmesi ve akademisyenlerin bu noktadaki bakış açılarının iyi irdelenmesi gerektiğini düşünüyorum. Alan akademisyenlerinin teori oluşturma ve savunma konusunda biraz tutucu olduğunu, uygulamaya dönük teorilerin geliştirilmesinin güç olduğunu düşünmek gibi bir çıkmaza sürüklendiklerini, psikoloji ve sosyoloji başta olmak üzere diğer alan ve disiplinlerden çok da beslenmediklerini, kuramsal bilginin üretiminde ciddi yöntemsel ve kavramsal sorunların yaşandığını, akademisyenlerin birbirinden kopuk olduğunu, yeterli kaynak bulunmadığını ve yapılan araştırmaların alanın gerçeklerinden ve uygulamadan uzak olduğunu yazan, konuşan ve araştıran bazı çalışmacılar önemli noktalara parmak bastılar. Bütün bunlar konunun önemli boyutlarına işaret etmekle birlikte, bir içe bakış ve gerçekçi bir yüzleşme için yeterli değil. Akademik camianın kuram ve uygulama bütünlüğü konusunda gerçekten iyi niyetli ve dürüst davrandığı varsayımından hareket edecek olursak, herkesin üzerine düşen görev ve sorumlulukları anlaması sorunun giderilmesi noktasında iyi bir başlangıç olabilir. Eğitim yönetimi alanındaki öğretim elemanlarının kuram ve uygulama bağlamında tutum ve davranışlarına yönelik bir sınıflamasının yapılmasının ve akademik hayatın uygulamaya ne kadar yakın olduğunun bilinmesinin, alan akademisyenleri açısından samimi ve gerçekçi bir yüzleşme için önemli olduğuna inanıyorum. Bu bağlamda, böyle bir sınıflama ve tasarımın iyi niyetli olarak incelenmesi ve sorgulanması kuram ve uygulama bütünlüğüne katkıda bulunmak açısından önemlidir. Bu sınıflamayı yaparken eğitim yönetimi alanındaki herkesin bileceği bir modelin kullanılması uygun bulunmuştur. *Blake ve Mouton'un Yönetim İzgarası*na dayalı olarak yapılan bu sınıflamanın kuram ve uygulama çıkmazında kendi iç bakışımıza katkıda bulunmasını temenni ediyorum.

Birkaç soruyla başlamak isterim: 1) Eğitim yönetimi alan akademisyenlerinin insan kaynağını kimler oluşturmaktadır? 2) Eğitim yönetimi alanında akademisyenlerin deneyim ve bilgi birikimleri nasıl şekillenmektedir? 3) Eğitim yönetiminde alan akademisyenlerini yetiştirmede nasıl bir insan kaynağı yönetimi modeli tasarlamak zorundayız? 4) Kimler niçin eğitim yönetimi alanında akademisyen olmayı tercih etmektedir? 5) Eğitim yönetimi akademisyenleri kuram ve uygulama boyutlarında nasıl bir profile oturmaktadır? Bu soruların sayısı elbette artırılabilir. Hatta bu sorulara çok kapsamlı ve tartışmaya dönük kışkırtıcı ve eleştirel cevaplar da verilebilir. Ancak konumuz bu değil. Son soruya biraz daha odaklanarak eğitim yönetimi alanındaki akademisyenlere ilişkin kuram ve uygulama eksenli oluşturulan sematik sınıflama aşağıda sunulmuştur.

Şekil 1. Kuram ve Uygulama Izgarasında Eğitim Yönetimi Akademisyeni

Çekingen akademisyen. Kurama ve uygulamaya çok fazla yaklaşmaz, hatta her ikisinden de epey uzak durur. Alanda kuram ve uygulama boyutunda kimsenin dikkatini çekmez. Kuram ve uygulama bütünlüğünü sağlamaya yönelik girişken bir yapısı yoktur. Derslerinde teorik ve pratik boyutları birleştirme konusunda zayıftır. Kuram, araştırma ya da uygulama bütünlüğü ve uyumu gibi bir derdi ya da kaygısı yoktur. Kuram ve uygulama bütünlüğü sağlama konusunda pasif tutum sergiler.

Teorisyen akademisyen. Kuramsal bilgi ve birikim konusunda iyidir. Tüm kuramları ince detaylarına kadar bilir. Dersleri oldukça teoriktir. Alanda kuramı uygulamaya tercih eder. Araştırma yeni bilgi edinmek içindir anlayışını

savunur. Uygulamayı çok fazla bilmez, hatta önemsemez. Teoriden beslenmeyen hiçbir uygulamayı değerli bulmaz. Kitapların ve bilimsel makalelerin uygulama kaygısı olmadan ele alınması gerektiğini savunur.

Pratisyen akademisyen. Teorisyenin tam aksine uygulama her şeydir anlayışına sahiptir. Genellikle uzun süren öğretmenlik ya da yöneticilik deneyiminden sonra akademisyenliğe geçiş yapmıştır. Çok fazla uygulama deneyimine sahip olması nedeniyle alana yönelik romantik bağıcı sürdürme eğilimindedir. Uygulamacıları haksızlığa uğramış yalnızlar ve sessizler olarak görür. Alandaki uygulamasını araştırma ve teoriye yaklaştırma çabası içindedir.

İdareten akademisyen. Biraz kuram ve biraz da uygulama bilgisi vardır. Her iki alanda da kendisine destek verilirse gelişme kaydedebilir. İyi niyetli olduğu söylenebilir. Kendini geliştirme kaygısı içinde olanlara yardım edilirse iyi bir akademisyenliğe doğru gelişim gösterebilir. Araştırma ve yayın konusunda genellikle destek ve onay bekler.

Hakikaten akademisyen. Hem teori hem de uygulamada aranan kişidir. Oldukça bilgilidir ve bir lider gibi davranır. Dersleri somut yaşantı, aktif katılım ve anlamlı bir kavramsallaştırma ile yüklüdür. Araştırma, proje ve yayınlarda başarılıdır. Kuram ve uygulamayı bütünleştirebilen ender bir anlayışa sahiptir. Gerçek akademisyen olarak görülür. Öğrenciler ve öğretmenler tarafından sevilir. Söyledikleri boş laflar değil, anlamlı ve felsefidir. Kongre ve sempozyumlarda gözler üzerindedir. Öğrenciler için iyi bir rol modeldir. Sohbetleri ve bakış açısı pek çok kişi için ilham kaynağı olur. Tek gayesi alana fayda sağlamak ve güzel işlere vesile olmaktır. Akademik ve didaktik becerilerinin yanında insanî meziyetleri de gelişmiştir. Kuram ve uygulama bütünlüğüne kültürel birikimini ve yaşantı zenginliğini de başarıyla eklemleyebilir.

Yazdıklarımızı özetleyecek olursak, eğitim yönetimi alanında akademisyenlerin kendilerine dönük samimi ve gerçekçi bir yüzleşme yapmaları gerektiğini söyleyebiliriz. Kendimizi nereye konumlandığımızı ve nasıl algılandığımızı bilmek belki de değişmek için iyi bir başlangıç olabilir. Böylece, kuram ve uygulama arasındaki boşlukta ve cenderede kendimizi sıkışmış hissetmekten kurtulup öncelikle yaptığımız işin sorumluluklarına tekrar dönüş yapabiliriz.

Eğitim yönetimi alanında kuram ve uygulama bütünlüğüne katkıda bulunmayı kendine amaç edinen *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi* dergimizin yeni sayısında, siz değerli okurlarımızla buluşmuş olmanın heyecan, mutluluk ve gururunu yaşıyoruz.

Yeni bir sayıda buluşmak dileğiyle...

Doç. Dr. Ferudun Sezgin

Editör